

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 224 | Tarih 30 Eylül-6 Ekim

(İlgili kaynakların linkleri İngilizce versiyonda yer almaktadır.)

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 36 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir görüş belgesinde söz konusu grupta bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir veritabanı vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

2 Ekim: Gülen hareketine yönelik devam eden baskıların son halkasında, polis eski bir hakim ve eski bir savcığı gözaltına aldı.

3 Ekim: Türk polisi Mersin ilinde düzenlediği bir operasyonda Gülen hareketiyle bağlantılı oldukları iddiasıyla 13 öğrenciyi gözaltına aldı.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı Yusuf Bilge Tunç'tan bir haber alınamadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

3 Ekim: İstanbul'un Beyoğlu ilçesinde Ezilenlerin Sosyalist Partisi (ESP) üyeleri tarafından İsrail'in Filistin ve Lübnan'a yönelik saldırılarına karşı düzenlenen protesto gösterisine polis müdahale etti. Aralarında Gazete Patika'dan gazeteci Yadigar Aygün'ün de bulunduğu beş kişi gözaltına alınırken, gözaltı sırasında işkence ve kötü muamele yapıldığı bildirildi.

4 Ekim: Ankara Yüksel Caddesi'nde TAYAD üyeleri tarafından Y ve S tipi cezaevlerinin kapatılması talebiyle düzenlenen eyleme müdahale eden polis, işkence ve kötü muamele ile 5 kişiyi gözaltına aldı.

5 Ekim: TEKNOFEST 2024 sırasında Adana Şakirpaşa Havalimanı'nda Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın konuşması sırasında Türkiye'nin İsrail ile ticari ilişkilerini protesto eden Direniş Çadırı grubunun üç üyesi polis tarafından gözaltına alındı.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

1 Ekim: Sahte Cisco ağ cihazları sattığı gerekçesiyle ABD'de gözaltına alınan ve daha sonra Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ABD ziyareti sırasında sahnede görülen İsraili Demir ile ilgili haberler Gölbaşı (Ankara) Ceza Mahkemesi tarafından engellendi.

4 Ekim: Antalya valiliği, Türkiye'deki darbe sonrası tasfiye mağdurlarının durumunu anlatan 'Kanun Hükmü' belgeselinin kentteki bir film festivalinde gösterilmesini yasakladı.

4 Ekim: Ankara mahkemeleri, RTÜK Başkanı Ebubekir Şahin'in aile üyelerini işe aldığı ve polis korumasını danışman olarak atadığı iddiasıyla ilgili haberleri engelledi ve silinmesine karar verdi.

KÜRT AZINLIK

30 Eylül: Koma Hevra müzik grubu üyeleri Zeynep Doğan, Gencay Morkoç ve Yusuf Keleş, Diyarbakır'da verdikleri konserde Kürtçe şarkılar seslendirdikten sonra 'terör örgütü propagandası' yaptıkları gerekçesiyle gözaltına alındı.

4 Ekim: Aydın'da DEM Parti yetkilileri Görkem Özyürek, Sedanur Aydın ve Helin Uçar'ın da aralarında bulunduğu 7 kişi evlerine yapılan baskınla gözaltına alındı, soruşturmaya gizlilik kararı getirildi ve avukat erişimine 24 saat kısıtlama getirildi.

CEZAEVİ KOŞULLARI

1 Ekim: Van ili cezaevlerindeki hasta mahkumların tıbbi tedavilerinde gecikmeler yaşandığı, cilt hastalığından muzdarip bir mahkumun zamanında tedavi alamadığı, kanser hastası bir başka mahkumun ise uygun tedavilere erişemediği ve durumlarının daha da kötüleştiği bildirildi.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

30 Eylül: Gülen hareketiyle bağlantılı olduğu iddiasıyla cezaevinde tutulan 82 yaşındaki Abdullah Aydoğan, tutukluluğu sırasında sağ gözünün görme yetisini kaybetmesinin ardından şartlı tahliye edildi.

1 Ekim: Türk yetkililer, yüksek tansiyon ve fitik hastası olan İsmail Hakkı Tursun'un cezaevinde kalmasının uygun olmamasına ve sağlık durumunun kötüleşmesine rağmen pişmanlık duymadığını gerekçe göstererek dördüncü kez şartlı tahliye talebini reddetti.

2 Ekim: ALS hastası Kürt mahkum Abdulkadir Kuday, durumunun kritik olmasına ve ailesi ile avukatlarının çağrılarına rağmen yetkililerin tahliye talebini reddetmesinin ardından cezaevinde hayatını kaybetti.

4 Ekim: Türk yetkililer 67 yaşındaki kanser hastası Abdurrahman Gemicioğlu'nu kolon kanseri ve kalp yetmezliği gibi ağır sağlık sorunlarına rağmen sekiz yıllık cezasını çekmek üzere cezaevine gönderdi.

4 Ekim: Çankırı'da bir polis memurunun tartışma sırasında benzin istasyonu çalışanı C.A.C.'ye fiziksel saldırıda bulunması üzerine hem adli hem de idari soruşturma başlatıldı.

5 Ekim: Şanlıurfa'nın Karaköprü ilçesinde, Hasan ve Sinan Harman, araçlarının aranması sırasında Polise arama izni sorduktan sonra polis tarafından fiziksel şiddete maruz kaldı, kelepçelendi ve biber gazı sıkıldı, aldıkları darp raporuyla polisler hakkında şikayette bulundular.

KADIN HAKLARI

3 Ekim: Bianet'in ülke genelindeki şüpheli ölüm ve şiddet olaylarına dikkat çektiği Erkek Şiddeti İzleme Raporu'na göre, Eylül ayında Türkiye'de erkekler biri çocuk 33 kadını öldürdü, çok sayıda kadını da taciz veya istismar etti.